

Fietsberaad Vlaanderen

Eind 2014 richtte de Vlaamse overheid Fietsberaad Vlaanderen op in de schoot van de VWSG. Fietsberaad Vlaanderen is een kenniscentrum dat kennis over fietsbeleid ontwikkelt, verzamelt en verspreidt en zo de gemeenten en andere overheden steunt. Ontdek in deze Mobiliteitsbrief waarvoor u als lokale overheid bij Fietsberaad Vlaanderen kunt aankloppen.

IELLE VERMEERSCH

interview

Inspiratie voor fietsbeleid

“Fietsberaad Vlaanderen ondersteunt en inspireert steden en gemeenten die de fiets volwaardig in hun beleid willen integreren”, zeggen voorzitter Jan Vermeulen en coördinator Wout Baert van Fietsberaad Vlaanderen.

Jan Vermeulen: “Fietsberaad Vlaanderen stimuleert lokale overheden om aan een fietsbeleid te werken door kennis over verschillende aspecten van het fietsbeleid te verspreiden. Het is in de eerste plaats de bedoeling dat ze bij ons inspiratie kunnen opdoen via de kennisdatabank. Ik denk aan een voorbeeldcase over hoe fietsbeleid en de detailhandel elkaar onderling kunnen versterken. Daarnaast zal Fietsberaad ook investeren in onderzoek rond knelpunten. We denken bijvoorbeeld aan een onderzoek om op bepaalde plaatsen fietsers in voorrang te houden. Zo'n onderzoek moet leiden tot nieuwe kennis, die we opnieuw via de kennisbank kunnen verspreiden. Verder willen we graag ook vernieuwende acties opzetten of samen met private bedrijven werken aan oplossingen die de fiets veiliger of aantrekkelijker kunnen maken.”

Welke activiteiten worden nog uitgebouwd?

Wout Baert: “De kennisbank en de website zijn in hun eerste vorm al operationeel sinds oktober. We vullen ze ook voortdurend aan met nieuwe praktijken. Verder zijn we bezig met de ontwikkeling van een beleidswijzer rond kwaliteitsvol fietsbeleid. Die willen we in de loop van 2015 klaar hebben en moet gemeenten ondersteunen in het voeren van een fietsbeleid. De beleidswijzer gaat niet over de technische aspecten, wel over wat een gemeente allemaal kan doen. In de beleidswijzer worden daarvoor overtuigende argumenten aangereikt. Daarnaast willen we in de toekomst ook een aantal workshops organiseren rond concrete dingen.”

Met welke vragen kunnen steden en gemeenten aankloppen?

Jan Vermeulen: “Met alle vragen die verband houden met het fietsen, van ver of dichtbij. Fietsbeleid is niet alleen mobiliteitsbeleid. Het heeft ook te maken met het stimuleren van detailhandel, met gezondheidsbeleid, met de leefkwaliteit in steden en dorpen. We bouwen onze kennisbank gericht uit, zodat gemeenten er veel praktische en direct toepasbare voorbeelden in terugvinden. We bouwden de kennisbank op rond alle aspecten van fietsbeleid, maar je kan ze ook doorzoeken op basis van het gebied waar je als gemeente iets wil realiseren.”

Bieden jullie ook gerichte consultancy?

Wout Baert: “We zijn geen studie bureau, we gaan dus geen project uitwerken voor de gemeente. Maar in onze kennisbank vinden gemeenten wel heel wat goede voorbeelden en praktijken. Als een gemeente daar iets niet terugvindt, kan ze uiteraard met ons contact opnemen. We gaan dan samen met hen gericht op zoek. Fietsberaad Vlaanderen zal studie bureaus uit verschillende beleidsinsteken bij haar werking betrekken omdat we ook zelf investeren in de ontwikkeling van kennis. Ook proefprojecten opzetten waaruit we nieuwe kennis kunnen verzamelen, is iets wat we willen

doen. Zo plannen we binnenkort een workshop met gemeenten die een ‘fietsstraat’ hebben. We willen nagaan waar zij het succesvol invoerden. Net omdat we weten dat heel wat andere gemeenten dit ook willen doen, is het belangrijk om de kennis daarover tussen de koplopers uit te wisselen en te verzamelen voor anderen.”

Hoe houden jullie de vinger aan de pols?

Jan Vermeulen: “Fietsberaad houdt nauw contact met alle betrokkenen. In de eerste plaats via de programmaraad. Die vertegenwoordigt de gemeenten, de provincies, de Vlaamse overheid, onafhankelijke deskundigen en experts, politiediensten en belangenorganisaties. Verder willen we een toegankelijke organisatie zijn, waar alle fietsprofessionals makkelijk contact mee opnemen. Daarvoor zitten we goed bij de VWSG. Wij bekijken voortdurend wat we kunnen doen met signalen of vragen die hier binnenkomen. We willen zeker iets doen rond het verzamelen van verkeersdata voor fietsers, zodat we een beter inzicht krijgen in het fietsgebruik en -gedrag.”

FERRY DE BRIE

“Fietsberaad investeert in gerichte en direct toepasbare kennis.”

■ Jan Vermeulen,
programmaraadvoorzitter
en Wout Baert, coördinator
Fietsberaad Vlaanderen

Fietsberaad in een notendop

- Fietsberaad Vlaanderen is in **2014** opgericht door de Vlaamse minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken.
- Om de werking van het Fietsberaad Vlaanderen correct af te stemmen op de verwachtingen die er leven, is er een **programmaraad** opgericht. Die wordt voorgezeten door Jan Vermeulen, burgemeester van Deinze, en vertegenwoordigt de lokale overheden, de provincies, de Vlaamse overheid, een aantal onafhankelijke deskundigen en experts, politiediensten en belangenorganisaties. De gedetailleerde samenstelling van de programmaraad vind je op www.fietsberaad.be.
- De dagelijkse werking van het Fietsberaad Vlaanderen is in handen van een beperkt **team**. Wout Baert is coördinator en Inge Caers is projectmedewerker. Zij staan in voor concrete

adviesverlening aan lokale besturen, de permanente uitbouw van de kennisdatabank, de opvolging van lopende onderzoeken en acties, het uitwerken van pilootprojecten, de participatie in (Europese) projecten, ...

- Fietsberaad Vlaanderen heeft een eigen **financiering** en is als project ondergebracht bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG).
- Via de homepage op fietsberaad.be kunt u zich aanmelden voor de **digitale nieuwsbrief** van Fietsberaad Vlaanderen. In de loop van maart verschijnt het eerste nummer.

Suggesties of vragen? Neem contact op!

Fietsberaad Vlaanderen is steeds op zoek naar goede praktijken. Bij voorkeur praktijken die hun nut hebben bewezen en die geëvalueerd zijn. Binnenkort zullen gemeenten ook zelf via de website goede praktijken kunnen doorgeven. Maar ook nu al kunnen ze hiervoor met Fietsberaad contact opnemen.

✉ Fietsberaad Vlaanderen:
Paviljoenstraat 9, 1030 Brussel
www.fietsberaad.be
U vindt Fietsberaad ook op Twitter en op LinkedIn.

Wout Baert, coördinator:
wout.baert@fietsberaad.be
02 211 55 04

Inge Caers, projectmedewerker:
inge.caers@fietsberaad.be
02 211 55 05

Jan Vermeulen,
voorzitter Programmaraad:
jan@deinze.be

Kennisdatabank

Laat u inspireren door collega's

De kennisdatabank op www.fietsberaad.be vormt het hart van Fietsberaad Vlaanderen. Vandaag zijn er ruim 30 goede praktijkvoorbeelden van fietsbeleid of fietsvriendelijke maatregelen (grote én kleine) in opgenomen.

De tips en ideeën die in de kennisdatabank verzameld zijn, zijn niet allemaal in dezelfde vorm toepasbaar in andere steden en gemeenten, maar ze kunnen wel inspirerend werken en pistes naar oplossingen openen. Het grootste deel van de voorbeelden komt uit Vlaanderen (zo'n 80%), maar u vindt er ook een aantal Waalse, Brusselse en buitenlandse inspirerende voorbeelden. Zowel steden als kleinere gemeenten kunnen inspiratie putten uit de voorbeelden.

Elk voorbeeld wordt uitvoerig omschreven in een praktische fiche. In de meeste gevallen staan er ook contactgegevens bij van de projectcoördinator voor wie meer details of tips wenst.

Categorieën en voorbeelden

De kennisbank is ingedeeld in **6 thematische categorieën** waarbinnen u voorbeelden kunt opzoeken:

- Beleid, monitoring en organisaties
- Veilige fietsnetwerken
- Ontwerp en infrastructuur
- Fietsparkeren
- Fietscultuur en campagnes
- Diensten en services

Wie liever zoekt op basis van de omgeving waarin hij iets wil realiseren, kan ook zoeken via de **gebiedsgerichte categorieën**:

- Woongebieden
- Schoolomgevingen
- Zones voor bedrijven en diensten

- Dorps- en handelskernen
- Recreatief en sportief fietsen

Enkele **concrete projecten** uit de kennisdatabank als inspirerend voorbeeld:

- Toegankelijke fietsroutes langs de Vlaamse kust
- Fietsbeleid binnen de mobiliteitsplanning gemeente Evergem
- Fietsparkeren op straat in Lier
- Dendermonde stelt fietsstrategie op
- Verkeerseducatieve route in centrum Kortrijk

✉ Nood aan inspiratie voor uw fietsbeleid? Kijk dan in de kennisdatabank op www.fietsberaad.be.

Fietsberaad peilt naar lokale behoeften voor beter fietsbeleid

Om het lokale fietsbeleid in kaart te brengen, organiseerde Fietsberaad Vlaanderen een enquête bij lokale besturen in Vlaanderen. De resultaten gelden niet alleen als 'nulmeting' voor het kenniscentrum, ze geven ook aan waar gemeenten in hun fietsbeleid willen op inzetten en welke tools ze nog nodig hebben om dat te realiseren.

Fietsberaad Vlaanderen lanceerde de enquête via de VWSG in de herfst van vorig jaar. Ongeveer 100 Vlaamse gemeenten hebben deelgenomen. De enquête richtte zich tot de schepenen voor mobiliteit en ging specifiek over de beleidsintenties: wat wil de gemeente bereiken met haar fietsbeleid? Welke maatregelen wil ze nemen? Van waaruit wordt het fietsbeleid gemotiveerd? Wat loopt al goed? Waar is ruimte voor verbetering? Waarin moet de gemeente ondersteund worden?

Fietsberaad Vlaanderen wilde via de enquête peilen naar de huidige werking van gemeenten rond fietsbeleid, hun wensen voor de toekomst, de knelpunten en hun organisatiestructuur. "We wilden meer inzage in het gevoerde fietsbeleid van vandaag", zegt coördinator Wout Baert. "De ondersteuning van gemeenten kan op die manier gericht uitgebouwd worden, op basis van concrete noden. Zo zal Fietsberaad Vlaanderen binnenkort een workshop organiseren rond

de fietsstraat. Heel wat gemeenten voerden die al in. We willen meer weten over de eerste ervaringen. Uit de workshop willen we lessen trekken die we ook met andere gemeenten die de fietsstraat willen invoeren, kunnen delen. Dat moet leiden tot een succesvolle en resultaatgerichte toepassing van de reglementering rond de fietsstraat."

Beleidswijzer

Op basis van de enquêteresultaten werkt Fietsberaad Vlaanderen ook een Beleidswijzer Kwaliteitsvol Fietsbeleid uit. Die moet gemeenten helpen om vanuit het fietsbeleid ook relaties te leggen met andere beleidsthema's, zoals leefkwaliteit en lokale economie. "Nog te weinig gemeenten behandelen het fietsbeleid vanuit een integrale visie. De fiets kan zo veel meer zijn dan een mobiliteitsoplossing. De beleidswijzer moet gemeenten motiveren en de juiste argumenten aanreiken om met een fietsbeleid van start te gaan of het verder te verdiepen."

JERRY DE BRIE

■ De Beleidswijzer Kwaliteitsvol Fietsbeleid, die verwacht wordt in het najaar, zal gemeenten helpen om fietsbeleid te linken aan andere beleidsthema's, zoals lokale economie.

Enkele opvallende conclusies uit de enquête:

- Zo goed als alle gemeenten die de enquête beantwoordden, beschikken over een **mobilitieitsplan** waarin het fietsbeleid specifiek is uitgewerkt. Gemeenten die niet investeren in fietsbeleid vormen de uitzondering (95% zegt te investeren in fietsinfrastructuur).
- De lokale inspanningen gebeuren nog te veel **versnipperd**. Slechts één op vier gemeenten beseft dat inzetten op de fiets het detailhandelsbeleid kan stimuleren of dat het kan bijdragen aan het gezondheidsbeleid waar de gemeente op wil inzetten. Fietsbeleid wordt nog te weinig integraal benaderd.
- Ook **intern** kan de ondersteuning van het fietsbeleid door de gemeentelijke diensten soms beter: in veel gemeenten (30%) zitten initiatieven verspreid over verschillende diensten of is er weinig ondersteuning door andere betrokken diensten (9%).
- Uit de bevraging blijkt verder dat gemeenten vooral een fietsbeleid willen voeren omwille van de vraag naar meer **verkeersveiligheid** en de uitdagingen rond het **klimaat**.
- Ook plant één op vijf gemeenten die rond 'verkeersregimes' wil werken, de invoering van een '**schoolstraat**'. Het autoverkeer in de straat voor de schoolpoort wordt dan verboden bij het begin en einde van de schooltijd. Ook de 'fietsstraat' is een verkeersregime dat veel gemeenten willen invoeren.

JERRY DE BRIE

■ Volgens de enquête van Fietsberaad plant één op vijf gemeenten de invoering van een schoolstraat. De schoolstraat wordt vandaag al in verschillende Vlaamse gemeenten succesvol toegepast, onder meer in Vilvoorde (zie foto). Meer info op www.fietsberaad.be.

JERRY DE BRIE

■ Binnenkort organiseert Fietsberaad een workshop rond fietsstraten. Daaruit wil Fietsberaad lessen trekken om met andere gemeenten die een fietsstraat willen invoeren, te delen.

Vraag en antwoord

Als je de werken voor de herinrichting van een school-omgeving met de rest van de doortocht samenvoegt, moet je dan 2 SO's opmaken? Of kan 1 SO met aanduiding van wie de aanbestedende overheid is?

Het nieuwe SO-systeem biedt een aantal mogelijkheden tot koppeling en is er op gericht om voor de uitvoering van de werken nog maar één unieke Samenwerkingsovereenkomst op te maken en af te sluiten voor zover de werken in één opdracht kunnen worden aanbesteed. Belangrijk is wie de opdrachtgever van de werken zal zijn:

1. Is AWW de aanbestedende overheid voor het hele project, dan kan makkelijkst één SO I "herinrichting gewestweg" afgesloten worden, dan worden de werken in de schoolomgeving langs de gemeenteweg toegevoegd in art. 2 §2 2°.
2. In het uitzonderlijke geval dat de gemeente de aanbestedende overheid is voor het hele project, kan makkelijkst één SO V "herinrichting schoolbuurt" afgesloten worden. De werken op het aansluitende wegvak van de gewestweg (doortocht) kunnen dan toegevoegd worden in art. 2 §1 1°.

Het afsluiten van 2 aparte SO's is niet verboden, maar verhoogt de lasten. In dat geval heb je 2 afzonderlijke werven met 2 aparte opdrachtgevers, 2 aparte administratieve dossiers, enz.

Duurzame mobiliteit

Milieuvriendelijke voertuigen: raamcontracten voor aankoop

Het Facilitair Bedrijf van de Vlaamse overheid stelt twee raamcontracten ter beschikking voor de aankoop van milieuvriendelijke voertuigen. Ook lokale overheden kunnen gebruikmaken van dit aanbod. Het aangeboden assortiment werd onlangs uitgebreid tot vijftien stuks. Binnen het gamma aan CNG-wagens, hybride en elektrische wagens kunnen klanten kiezen uit zowel kleine als grote stadswagens, tot zelfs kleine bestelwagens.

Meer info: www.lne.be (klik op 'milieuzorg'), Contact: yannick.martinez@bz.vlaanderen.be of tom.debekker@bz.vlaanderen.be

MobiWijzer: vervoer naar evenementen

MobiWijzer is een online toolbox voor organisatoren van evenementen en uitbaters van meetinglocaties en toeristische attracties. De VSV (Vlaamse Stichting Verkeerskunde) ontwikkelde de toolbox in samenwerking met het onderzoeksbureau Traject. Het is een zelfstandige en professionele mobiliteitsopvolging met als hoofddoel de optimalisatie van de mobiliteit van en naar uw eventlocatie. MobiWijzer is gratis en bevat naast de toolbox ook praktijkvoorbeelden, tips en tal van maatregelen op maat.

www.mobijwijzer.be

Deelfietsen

Ledenaantal Blue-bike verdubbeld

Het gebruik van de Blue-bike deelfietsensysteem aan de stations is in 2014 sterk gestegen. Van de 10.000 leden die de Blue-bikes gebruiken, werd de helft lid in 2014. Ook het aantal ritten steeg exponentieel. Waar er in 2013 nog 32.000 ritten gereden werden, steeg dit aantal tot 92.000 in 2014. Sinds augustus 2013 bestaat er een derdebetalersregeling waarbij de Vlaamse overheid 1 euro per rit bijlegt als ook de lokale overheid dat doet. Al 15 Vlaamse steden en gemeenten tekenden hiervoor in. Daar kan een Blue-bike aan het station ontleend worden aan 1 euro in plaats van 3 euro. In de loop van 2015 wordt Blue-bike ook verder uitgebreid naar knooppunten van De Lijn en Park & Rides.

Meer info over het derdebetalerssysteem: www.blue-bike.be/lokaaltarief

Doe mee!

Autovrije Zondag

Autovrije Zondag valt dit jaar op 20 september. Lokale overheden kunnen die dag bewoners en bezoekers laten genieten van een autovrij centrum in hun stad of gemeente. De Autovrije Zondag is een initiatief van Mobiel 21 vzw in samenwerking met het Netwerk Duurzame Mobiliteit en met steun van de Vlaamse overheid. Mobiel 21 kan ter plekke komen helpen om een strategie op te zetten bij gemeenten die voor de eerste keer een Autoloze Zondag opstarten. Steden en gemeenten die zich vóór 19 mei 2015 inschrijven krijgen een gratis pakket aan materialen. De gemeente met de meest duurzame of creatieve inspanningen maakt kans op een extra pakket materialen en wordt nadrukkelijk in de kijker gezet. Er is ook een uitwisselingsmoment over Autovrije Zondag voorzien op 20 maart.

Meer info over het uitwisselingsmoment, begeleiding en de campagnepakketten bij Mobiel 21, Elke Franchois, Elke.Franchois@mobiel21.be, 016 31 77 05, www.mobiel21.be

Met belgerinkel naar de winkel

185 000 klanten die samen meer dan 1,1 miljoen Belgerinkelloten online registreerden. Dat is het indrukwekkende resultaat van de vernieuwing van 'Met Belgerinkel naar de Winkel' in 2014. Een uitvoerig evaluatierapport is beschikbaar op www.belgerinkel.be. In 2015 maken de fietsende klanten weer kans op tal van prijzen. Dit doen ze door Belgerinkelstickers te verzamelen met een unieke code. Deelnemen kan via internet of een spaarkaart op papier. 'Met Belgerinkel naar de Winkel' is een initiatief van Bond Beter Leefmilieu in samenwerking met Gezinsbond en Unizo. Gemeenten kunnen inschrijven tot eind februari, daarna kunnen handelaars inschrijven.

Via een mailtje naar info@belgerinkel.be ontvang je alle info om te kunnen deelnemen.

Agenda

Maart

- 3 • Congres Publieke Ruimte: ruimte voor water – Mechelen
- 6 • Introductie cursus Verkeerskunde (dag 2 aanpak van verkeers- en mobiliteitsproblemen) – Antwerpen
- 6 • Netwerkmeeeting mobiliteitscoördinatoren – Het mobiliteitsbudget en anders werken: de laatste evoluties en bevindingen' – Brussel
- 10 • Studiedag fietspaden – Brussel
- 10 • Minder borden, meer verkeersveiligheid (code van de wegbeheerder) – Gent
- 10 • Keuze en ontwerp van asfaltverhardingen – Bestanddelen en mengselontwerp voor asfaltverhardingen – Invloed op de prestaties van asfalt – Sterrebeek
- 17 • Vlaams Congres Verkeersveiligheid – Leuven
- 17 • Keuze en ontwerp van asfaltverhardingen – Fasen in het ontwerp en keuze van de asfaltverharding – Sterrebeek
- 17 • Congres stadsmonitor – Mechelen
- 18 • Introductie cursus Verkeerskunde (dag 3 Verkeersonderzoek) – Antwerpen
- 19 • Minder borden, meer verkeersveiligheid – Gent
- 20 • De rol van verkeersdata en -software in gemeentelijk beleid – Mechelen
- 20 • Uitwisselingsmoment 'Autovrije Zondag' – Schaarbeek
- 27 • Bereikbaarheid verkopen: de link tussen mobiliteit en regiomarketing – Mechelen

Meer details vindt u in de agenda op www.mobielvlaanderen.be/overheden

Mobiliteitsbrief is er nu ook als e-zine. Abonnees op het e-zine krijgen de Mobiliteitsbrief digitaal in hun persoonlijke mailbox. U kunt voor de papieren en/of digitale versie gratis in- en uitschrijven via www.mobielvlaanderen.be/overheden ('Publicaties' – 'Mobiliteitsbrief'). Op deze website vindt u ook alle Mobiliteitsbrieven terug en meer informatie over het lokaal mobiliteitsbeleid. Voor suggesties en vragen over deze publicatie of uw abonnement kunt u mailen naar info@mobiliteitsbrief.be.

